

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľky **J. J.**, bývajúcej v G., zastúpenej **JUDr. M. R.**, advokátom, so sídlom v K., proti odporcovi **Mestu Dobšiná**, SNP č. 554, Dobšiná, za účasti: **1) F. L.**, K., **2) O. Š.**, K., zastúpenej **P. Š.**, S., **3) P. Š.**, S., o návrhu na preskúmanie rozhodnutia odporcu zo 07. júna 2010, č. SP 41/2010-02, na odvolanie navrhovateľky proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach, č. k. 6S/19658/2010-45 z 21. septembra 2010, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Košiciach, č. k. 6S/19658/2010-45 z 21. septembra 2010 vo výroku o náhrade trov konania **m e n í** tak, že odporca **j e p o v i n n ý** zaplatiť navrhovateľke 458,40 eura na účet jej právneho zástupcu **JUDr. M. R.**, so sídlom v K., č. účtu X. vedený v T., a. s..

Navrhovateľke náhradu trov odvolacieho konanie **n e p r i z n á v a .**

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Košiciach (ďalej aj „krajský súd“) napadnutým rozsudkom zrušil rozhodnutie odporcu zo dňa 07. júna 2010 č. SP 41/2010-02 a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Súčasne odložil vykonateľnosť napadnutého rozhodnutia do právoplatného skončenia konania a rozhodol o vrátení súdneho poplatku navrhovateľke vo výške 66 eur prostredníctvom Daňového úradu Košice V. Navrhovateľke priznal právo na náhradu trov konania v sume 430,60 eur. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že odporca rozhodnutím zo 7.06.2010 č. SP 41/2010-02 uložil navrhovateľke podľa ustanovenia § 47 ods. 2 zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov vykonať

nevyhnutné opatrenia spočívajúce vo vyrúbaní deväť kusov drevín smreka obyčajného a jeden kus borovice čiernej v lehote do 30 dní odo dňa prevzatia tohto opatrenia.

Po preskúmaní postupu a zákonnosti rozhodnutia odporcu krajský súd označil námietku navrhovateľky, že odporca pred rozhodnutím nezistil spoľahlivým spôsobom skutkový stav veci za dôvodnú. Podkladom pre vydanie preskúmaného rozhodnutia, ktorým bola navrhovateľke uložená povinnosť, bolo iba miestne šetrenie za prítomnosti vlastníkov susedných nehnuteľností. Odporca nevyzval účastníkov konania, ani si sám nezadovážil žiaden iný objektívny dôkaz o tom, že sú splnené zákonné podmienky na uloženie povinnosti podľa § 47 ods. 2 zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov. Tvrdenie odporcu v napadnutom rozhodnutí, že dreviny predstavujú ohrozenie nehnuteľností, ktoré sa nachádzajú bezprostredne pri predmetných drevinách, a tiež ohrozenie zdravia a životov osôb pohybujúcich sa v ich blízkosti, nemá žiadnu oporu vo vykonaných dôkazoch, pritom ide o rozhodnutie, ktoré zasahuje do vlastníckych práv navrhovateľky, ktoré sú chránené Ústavou SR. Výrub takého počtu drevín môže tiež mať vplyv aj na životné prostredie, čo odporca pred vydaním rozhodnutím neskúmal. Súd preto z týchto dôvodov zrušil napadnuté rozhodnutie a vrátil vec odporcovi na ďalšie konanie, v ktorom odporca bude povinný vykonať dokazovanie za účelom úplného a objektívneho zistenia stavu veci.

Ďalej uviedol, že nakoľko súdne konanie nie je pokračovaním správneho konania, na dôkazy vykonané a zaobstarané navrhovateľkou a odporcom po vydaní rozhodnutia, ktoré je predmetom súdneho preskúmania, neprihliadal. V ďalšom konaní však správny orgán bude povinný v prípade, ak navrhovateľka predloží znalecký posudok, vysporiadať sa s jeho závermi, prípadne doplniť dokazovanie o ďalšie stanoviská a posudky.

Rozhodnutie o odklade vykonateľnosti rozhodnutia odôvodnil podľa § 250n OSP a s poukazom na § 11 ods. 1 zákona č. 71/1992 Zb. rozhodol o vrátení súdneho poplatku 66 eur navrhovateľke.

O trovách konania súd rozhodol podľa § 250k ods. 1 s použitím § 250l ods. 2 OSP tak, že priznal navrhovateľke právo na náhradu trov konania, ktoré pozostávajú z odmeny za štyri úkony právnej služby, a to prevzatie a príprava - 120,23 eur (§ 11 ods. 4 vyhlášky č. 655/2004 Z. z.), podanie návrhu - 120,23 eur, účasť na pojednávaní - 120,23 eur, nahliadnutie do spisu 16.09.2010 – 40,07 eur (§ 14 ods. 4, 8 vyhlášky č. 655/2004 Z. z.). Odporcovi uložil povinnosť zaplatiť celkom sumu 430,60 eur na účet právneho zástupcu navrhovateľky. Krajský súd nepriznal právnomu zástupcovi navrhovateľky odmenu za konzultáciu s klientom dňa 20.09.2010, pretože z pripojeného záznamu nie je zrejмый predmet konzultácie v rozsahu jeden a štvrt' hodiny, za podanie zo dňa 16.09.2010 spolu

so znaleckým posudkom, ktorý bol vyhotovený po vydaní rozhodnutia správneho orgánu a sa má použiť v správnom konaní, ako aj odmenu za znalecký posudok, ktorý si navrhovateľka môže uplatniť v správnom konaní.

Proti výroku rozsudku o náhrade trov konania podala odvolanie navrhovateľka. Navrhla rozhodnutie v napadnutom výroku zmeniť a priznať jej právo na náhradu trov konania v sume 2.492,64 eura v zmysle podania z 21.09.2010 a tiež si uplatnila náhradu trov odvolacieho konania spočívajúce zo súdneho poplatku za odvolanie a náhrady trov právneho zastúpenia vo výške 754,423 eura (2 x PÚ po 370 - konzultácia s klientom a podanie odvolania, 2 x paušálna náhrada po 7,21 eura). Uviedla, že hodnota sporu je v zmysle znaleckého posudku č. 14/20109 Ing. M. L., znalca v odboroch Lesníctvo a Ochrana životného prostredia zo dňa 08.09.2010 vo veci odstránenia drevín na pozemku 20.472 eura. Takto predstavuje 1 úkon právnej služby v zmysle § 10 ods. 1 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti SR č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov – ďalej len „vyhláška“ sumu 370 eur a nie tak, ako to vyčíslil súd v sume 120,23 eura.

Ďalej namietala, že krajský súd nepriznal odmenu za konzultáciu s klientom dňa 20.09.2010, za podanie zo dňa 16.09.2010 spolu so znaleckým posudkom, za znalecký posudok, za štúdium spisu a režijný paušál, tak ako ich vyčíslila. Odmietnutie priznania odmeny za úkon konzultácie podľa názoru navrhovateľky nemá oporu v zákone, nakoľko zo záznamu je zrejmé, že klientovi boli podané právne rady a poučenia a hoc k jeho prípadu, resp. ku konkrétnemu štádiu konania. Zároveň je advokát viazaný mlčanlivosťou, pokiaľ ide o to, čo je predmetom komunikácie medzi klientom a advokátom. Súd teda nemôže viazať priznanie odmeny za takýto právny úkon na porušenie zákona. Záznam z konzultácie zachytáva konzultáciu v právne dovolenom rámci pokiaľ ide o zachytenie jeho obsahu. Ratio legis vyhlášky je odmeňovanie účelne vykonaných úkonov, v zmysle jej jednotlivých ustanovení, pričom konzultácia ním zaručene je. Podpis klienta na zázname z konzultácie potvrdzuje opodstatnenosť a záujem o daný prípad na jednej strane a poskytnutie právnej pomoci na druhej strane. Účelnosť konzultácie je odôvodnená aj tým, že od prevzatia veci sa uskutočnila len jedna konzultácia, a to tá, ktorá predchádzala nariadenému pojednávaniu na deň 21.09.2010. Klient má právo na právnu pomoc, ktorej základným pilierom je aj konzultácia, teda porada o tom, ako ďalej postupovať na jednej strane podľa vôle klienta a na druhej zase podľa možností, ktoré právo pripúšťa, poskytnutú zo strany právneho zástupcu. Opodstatnenosť konzultácie je na mieste nielen z vyššie uvedených dôvodov,

ale aj preto, že okolnosti – situácia, v ktorej sa právna vec nachádza je premenlivá, pričom tieto mohli byť ovplyvnené ako u odporcu (čo bolo možné zistiť napr. štúdiom súdneho spisu), tak aj u navrhovateľky. Vzhľadom k nadchádzajúcemu nariadenému hlavnému pojednávaniu bola táto konzultácia bez pochyb účelná a efektívna.

Uviedla tiež, že podanie zo dňa 16.09.2010 spolu so znaleckým posudkom je v zmysle § 14 ods. 1 písm. b/ vyhlášky „písomne podanie na súd alebo iný orgán vo veci samej“ nakoľko podrobne vypovedá k meritu veci a zásadne ovplyvňuje konanie a v prípade znaleckého posudku má právo na jeho náhradu z dôvodu, ktorý sám súd uvádza vo svojom odôvodnení, odkazujúc na ust. § 250k ods. 1 s použitím § 250l ods. 2 OSP.

Poukázala, že odôvodnenie rozhodnutia sa vôbec nezaoberá náhradou režijného paušálu, ktorý v zmysle vyhlášky navrhovateľke jednoznačne patrí a pokiaľ ide o úkon „štúdium spisu“, súd, nakoľko vyhláška *expresis verbis* medzi výpočtom úkonov tento úkon neudáva, použil ustanovenie § 14 ods. 4, 8 vyhlášky, kedy subsumoval tento úkon pod úkon „porada s klientom alebo rokovanie s protistranou“. Vzhľadom k celoplošnej praxi súdov, ktoré priznávajú odmenu za právny úkon „štúdium spisu“ subsumovanú pod § 14 ods. 3 písm. c/ vyhlášky, počínanie súdu v rozhodovaní o trovách pri tomto úkone, spočívajúce v subsumovaní pod „poradu s klientom alebo rokovanie s protistranou“ vzbudzuje právnu neistotu. Úkon „štúdium spisu“ je úkon, ktorý je vo svojej podstate tým istým úkonom, nemení sa tým, že ho koná niekto iný alebo, že sa koná v inom čase, a teda aj odmena zaň, nemôže byť v rôznych prípadoch rôzna. Taktiež vo svojom princípe skôr odráža jeden z úkonov vymenovaných v § 14 ods. 1 písm. c/ vyhlášky ako poradu s klientom, či rokovanie s protistranou. Odvolávajúci sa na princíp právneho štátu zakotvený v Ústave SR, nie je možné narúšať preventívnu funkciu práva, ktorú plní v prípade jeho jednotného používania a chápania.

Odporca ani ďalší účastníci konania sa k odvolaniu navrhovateľky nevyjadrili.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP) preskúmal napadnutý rozsudok, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo v rozsahu a medziach podaného odvolania (§ 212 ods. 1 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP) bez nariadenia pojednávania (§ 250ja ods. 2 veta prvá OSP) a dospel k záveru, že odvolanie je sčasti dôvodné.

V správnom súdnictve má navrhovateľ v zmysle § 250k ods. 1 OSP v spojení s 250l ods. 2 OSP právo na náhradu trov konania, ak bol v konaní úspešný, pričom z ustanovenia

§ 246c ods. 1 veta prvá OSP spojení s § 142 ods. 1 OSP vyplýva, že sa navrhovateľovi môže priznať len náhrada účelne vynaložených trov.

V danej veci navrhovateľka v konaní pred krajským súdom úspech mala, a preto jej vzniklo právo na náhradu účelne vynaložených trov preskúmovacieho konania v zmysle uvedených zákonných ustanovení.

O povinnosti nahradiť trovy konania rozhoduje súd na návrh spravidla v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. Účastník, ktorému sa prisudzuje náhrada trov konania, je povinný trovy konania vyčísliť najneskôr do troch pracovných dní od vyhlásenia tohto rozhodnutia. Trovy konania určí súd podľa sadzobníkov a podľa zásad platných pre náhradu mzdy a hotových výdavkov (§ 151 ods. 1, 5 prvá veta OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP).

Z obsahu spisového materiálu mal najvyšší súd preukázané, že navrhovateľka bola v konaní zastúpená advokátom na základe plnomocenstva zo dňa 08.07.2010 (č. 1. 5) a náhradu trov konania si uplatnila a vyčísliť (č. 1. 40). Náhrada trov konania pred krajským súdom v prejednávanej veci pozostáva z odmeny za zastupovanie advokátom stanovenej podľa vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov v platnom znení a výdavku za znalecký posudok.

Predmetom odvolacieho konania zostalo vyriešenie právnej otázky spočívajúcej v posúdení správnosti stanovenia výšky sadzby tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby, ďalej podľa ktorého ustanovenia uvedenej vyhlášky mala byť stanovená odmena za nahliadnutie do spisu dňa 16.09.2010, a či navrhovateľkou namietané úkony právnej služby - konzultácia s klientom vykonaná dňa 20.09.2010, podanie zo dňa 16.09.2010 spolu so znaleckým posudkom a odmena za znalecký posudok, boli účelne vynaložené trovy navrhovateľky v tomto konaní. Navrhovateľka súčasne nesúhlasila s nepriznaním paušálnej náhrady výdavkov.

Pri výpočte základnej sadzby za jeden úkon právnej pomoci vykonaný advokátom v správnom súdnictve sa v rozhodovacej praxi správnych súdov ustálil názor, že úkony právnej pomoci vykonané advokátom v správnom súdnictve treba posudzovať ako hodnotu veci alebo práva, ktoré nie je možné vyjadriť v peniazoch, nakoľko správne súdnictvo

nie je založené na nachádzaní subjektívnych práv jednotlivca vrátane určovania ich spornej výšky pri peňažnom plnení, ale na prieskume rozhodnutí správnych orgánov, ktoré priznávajú najrôznejšie verejné práva alebo ukladajú verejno-právne povinnosti, pričom základným kritériom, ktorý súd uplatňuje v tomto prieskume, je posúdenie, či postup a samotné napadnuté rozhodnutie správneho orgánu je zákonné alebo nie je; ide teda zásadne o veci, ktoré nie je možné objektívne oceniť v peniazoch.

Tento právny názor sa napokon premietol aj do legislatívnej zmeny, keď s účinnosťou od 01. júna 2009 vyhláškou Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 209/2009 Z. z., ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov, bolo odsekom 3 (od 01. júna 2010 odsek 4) doplnené ustanovenie § 11, podľa ktorého *„základná sadzba tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby je jedna šestina výpočtového základu vo veciach zastupovania v konaniach podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku a v dávkových veciach sociálneho poistenia, vo veciach sociálnych služieb a vo veciach preskúmania rozhodnutia o priestupkoch patrí odmena za jeden úkon právnej služby vo výške jednej trinástiny výpočtového základu“*. Tým prakticky boli odstránené problémy a rozpory ohľadom výšky priznávania tarifnej odmeny v správnom súdnictve. So zreteľom na uvedené, keďže advokát navrhovateľky vykonal úkony právnej služby po 01. júni 2009 (plnomocenstvo mu bolo udelené 08.07.2010), krajský súd postupoval správne, keď základnú sadzbu tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby stanovil podľa ustanovenia § 11 ods. 4 citovanej vyhlášky.

Podľa úradného záznamu o nazretí do súdneho spisu zo 16.09.2010 (č. 1. 33) bol na krajskom súde v čase od 08:05 hod. do 08:20 hod. koncipientke advokáta predložený spis, z ktorého si vlastnými technickými prostriedkami vyhotovila fotokópie. Uvedený úkon v dĺžke 15 minút nemožno posudzovať podľa názoru najvyššieho súdu za štúdium spisu. Nakoľko za uvedený úkon právnej služby nie je v ustanovení § 14 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov, stanovená odmena, bolo potrebné pri určení odmeny, vychádzať z odmeny za úkon, ktorý je mu svojou povahou a účelom najbližšie. Aj podľa najvyššieho súdu bolo uvedený úkon možné posúdiť ako ďalšiu poradu nepresahujúcu jednu hodinu a použiť tak sadzbu stanovenú v § 14 ods. 4 citovanej vyhlášky.

Ako už bolo vyššie uvedené navrhovateľke nepatrí náhrada trov právneho zastúpenia za úkony právnej služby vykonané v rozpore s § 250k ods. 1 OSP v spojení s 250l ods. 2 OSP, t. j. trovy, ktoré neboli vynaložené účelne na uplatňovanie práva. V zmysle § 20 ods. 1 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii, každý má právo na poskytnutie právnych služieb a môže o ne požiadať ktoréhokoľvek advokáta. To však neznamená, že neúspešný účastník konania je povinný nahradiť všetky trovy predstavujúce odmenu advokáta. Poradou, či konzultáciou s klientom dochádza k navýšeniu trov konania, avšak ich náhradu možno priznať, ak boli účelne vynaložené. V danom prípade krajský súd postupoval správne, keď konzultáciu s navrhovateľkou dňa 20.09.2010 nepovažoval za účelné trovy právneho zastúpenia, nakoľko odporca okrem vyjadrenia sa k opravnému prostriedku po jeho podaní, nevykonal žiadne procesné úkony, o ktorých by bolo potrebné navrhovateľku informovať a na ktoré by bolo potrebné reagovať.

Krajský súd bol oprávnený na základe zisteného skutkového a právneho stavu veci vlastnou úvahou posúdiť efektívnosť a účelnosť nákladov spojených s vypracovaním podania zo dňa 16.09.2010, ktorým navrhovateľka predložila v konaní o opravnom prostriedku znalecký posudok a s výdavkom za znalecký posudok. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že k týmto dokladom v konaní neprihliadol, a pre prípad, že budú použité v novom konaní, s náhradou nákladov s nimi spojenými odkázal navrhovateľku na správny orgán. Takýto postup súdu Občiansky súdny poriadok nevyklučuje, a preto najvyšší súd ani v tomto prípade neakceptoval námietku navrhovateľky.

Podľa § 16 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov, od klienta možno požadovať na náhradu výdavkov na miestne telekomunikačné výdavky a miestne prepravné sumu vo výške jednej stotiny výpočtového základu za každý úkon právnej služby. Túto sumu môže advokát požadovať aj vtedy, ak sa na jej náhrade s klientom osobitne nedohodol.

Krajský súd priznal navrhovateľke právo na náhradu trov konania, ktoré pozostávajú z odmeny za štyri úkony právnej služby, ktoré zástupca vykonal v roku 2010. So zreteľom na vyššie citované ustanovenie bolo potrebné navrhovateľke priznať paušálnu náhradu výdavkov vo výške štyrikrát po 6,95 eura čo je spolu 27,80 eura. Celková výška náhrady trov prvostupňového konania tak predstavuje 458,40 eura (430,60 plus 27,80).

Najvyšší súd Slovenskej republiky preto podľa § 250ja ods. 3 veta druhá OSP s poukazom na § 250k ods. 1 OSP v spojení s § 250l ods. 2 OSP rozhodnutie krajského súdu v napadnutej časti týkajúcej sa náhrady trov prvostupňového konania zmenil tak, že navrhovateľke priznal náhradu trov konania v sume 458,40 eura súc tiež viazaný ich vyčíslením právnym zástupcom navrhovateľky (§ 151 ods. 1 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP) Odmena za tieto úkony bola priznaná v súlade s ustanoveniami § 11 ods. 4, § 14 ods. 4 a § 16 ods. 3 vyhlášky č. 655/2004 Z. z..

Navrhovateľka si uplatnila náhradu trov odvolacieho konania spočívajúcich v súdnom poplatku za odvolanie a v náhrade trov právneho zastúpenia vo výške 754,42 eur (dvakrát právny úkon po 370 eur – konzultácia s klientom a podanie odvolania, dvakrát paušálna náhrada výdavkov po 7,21 eura).

Predmetom odvolacieho konania je náhrada trov konania vzniknutých pred krajským súdom v sume 2.492,64 eur. Navrhovateľka mala v odvolacom konaní len čiastočný úspech v sume 27,80 eur, preto jej najvyšší súd náhradu trov odvolacieho konania nepriznal § 224 ods. 1 OSP a § 250k ods. 1 OSP v spojení s § 250l ods. 2 OSP a § 142 ods. 2 § v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP).

Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 01. mája 2011).

P o u č e n i e: Protí tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 29. septembra 2011

JUDr. Jana Baricová, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia:

Petra Slezáková